ժթ. 27) եւ Քրիստոս պատասխանեց. «Ամէնայն որ ոք եթող... զհայր կամ զմայր կամ զկին... վասն անուան իմոյ, հարիւրապատիկ առցէ» (29). Ս. Պօղոս չըսաւ. «Որ ամուսնացուցանէ զկոյսն իւր՝ բարւոք առնէ, եւ որ ոչն ամուսնացուցանէ՝ դուռ եւս առնէ». (Կորնթ. Ի. 38):

Մոռցա՛ւ բոլոր տիեզերական Հայրապետներու չարքը որոնց մեծամասնութիւնը կոյս էր. մեր Սեսրոպները, Ներսէսները, Եղիսէսները, բոլոր դաս դաս կուսակրօն հաւատաւոր կիներ ու այրեր մեր Հայաստանէն մինչեւ Եգիպտոսի անապատները... Ալէքսիանոսներ ու Սիմէոն հայկազներ որ կուսութեան աստուածային գեղեցկութենէն հրապուրուած հարսանեաց առագաստը չմտած՝ Թողին փախան Քրիստոսի հետեւելու...:

Հապա կոյս առաքեալը Յովհաննէս զոր այնքան կը սիրէր Յիսուս, կուսակրօն Մկրտիչը, հապա Աստուածամայրը... որ կոյսերու զմայլելի եւ պաշտելի Թագուհին է, եւ անով պանծալի ու գեղեցիկ...:

Եղկելի՛ Զարմայր, չի գիտեր որ ի՞նչ հրաշալի գեղօններ է երգած Ոսկեբերան այդ աստուածային կուսութեան վրայ որ մարգը հրեշտակ կը դարձընէ, ու չի գիտեր անշուշտ թէ իր կապետները այդ մոլորութեան մէջ եղած են հինէն՝ Յովիանոս, Վիճիլանցիոս, յետոյ բոլոքականները, Եանսենեաններ, ազատականներ, եւ հուսկ բոլոր բանապաշտ նորաղանդները (modernistes), որոնք կուսութիւնը ամուսնութենէն կը վերագասեն, եւ կը մերժեն եկեղեցականներուն ամուրիութիւնը:

Դեռ շատ քննելի եւ դատապարտելի կէտեր կան անշուշտ Զարմայր քահանայի յօդուածին մէջ, սակայն այսչափը կը բաւէ ցուցնելու համար թէ քարոզածը յայտնապէս Աւետարանի եւ Պօղոս Առաքեալի վարդապետութեան հակառակ է, եւ թէ ազիտութեամբ կը յանդգնի իրեն հակառակ նկատել Հայ Եկեղեցին՝ որ այդ անհեթեթ մոլորութիւնները երբեք չէ լսած կամ սորված Ս. Լուսաւորչէն եւ մեր բոլոր սուրբ Հայրերէն, եւ նոյն ազիտութեամբ կը զրպարտէ Հռոմէական եկեղեցին:

Անգամ մ'ալ պիտի յիշեցնենք թէ Աստուած եւ հաւատացեալները գիտութիւն եւ օրէնք կը պահանջեն քահանայէն՝ որ Աստուծոյ պատգամաւորն ըլլալու է, եւ արհաճելու է Քրիստոսի հօտը առողջ արօտներու մէջ եւ ոչ թէ թունաւոր խոտերով:

Տ. Ն. Փ.

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԱՐՁԱԳԱՆԳ

Տ. Ա. Վ. ՂԱԶԻԿՆԱՆ ԱՆԴԱՄ ՎԵՆԵՏԿՈՑ ԱԹՆԷՈՆԻ

Ամսոյս սկիզբները Վենետկոյ լրագիրներուն մէջ հրճուանքով կարդացինք տեղւոյս Գիտութեան, Գրականութեան եւ Արուեստի ակադեմական հաստատութեան հրատարակած անուանացանկին մէջ Տ. Արսէն Վ. Ղազիկեանին ալ, որ խումբ մը գրագէտ բարձր անձերու հետ կ'անուանուէր անդամ նոյն հաստատութեան:

Աւելորդ է ըսել թէ յարգելի մեծ հայագէտն եւ թարգմանիչը վաղուց արժանացած էր այդ անուանումին՝ քանի որ այնքան ճարտարօրէն հայացուցած էր Իտալական հանճարներու լաւագոյն գործերը, որոնք ոչ միայն գրական ու լեզուական արժանիք մը կը ներկայացնէին, այլ նաեւ լաւագոյն միջոց մը ծաւալելու իտալ հանճարեղ ազգին մատենագրութիւնը մեր մէջ:

Այս անուանումը չարունակութիւնն է Ուխտիս մէջ գոյութիւն ունեցող գեղեցիկ աւանդութեան մը զոր կը չարունակեն գիտութեան եւ գրականութեան նուիրուող իր զաւակները պատիւ բերելով մեր ազգին՝ օտարներուն առջեւ ալ:

ՀԱՅԱՍՏԵՐՈՒՆԴ ՓՐՈՖ. Ա. ԱՆԱՍՍԱՆՏՐԻՒ ՄԱՀԸ

Ինչպէս մոլորակ մը որ լուսեղէն տուրը հաւէն՝ կ'երթայ անծանօթ երկինքներ ու կ'անհետանայ, այսպէս եղած են հայ երկնքի աստղերէն չատեր: Այդպիսիներէն էր փրոֆ. Ա. Ամէսսանտրի, նկարիչ–գեղարուեստագէտ՝ որ Վենետկոյ սուգին մէջ՝ ամսոյս 4ին կնքեց իր մահկանացուն, 77 ամեայ հասակին:

Անշուշտ շատ մը սերունդներ վեր ելլելու ենք գուտ հայը գտնելու իր պապերուն մէջ. սակայն ինչ ալ ըլլայ, սա եւս մեր ցեղի փառք մըն է որ կ'աւելնայ պանդուխտ Պարոյրներու, Պայլիւնիներու, Զամիչեաններու չարքին: Կրնանք մխիթարուիլ թէ հայութեան ազօտ նշոյլ մը փառքը կը կազմէ այսօր նոյն իսկ հանճարեղ ցեղի մը. ստուգիւ փրոֆ. Ամէսսանտրի յարգուած ու սիրելի արուեստագէտ մ'էր իր հոգեկան բարձր ձիրքերուն համար:

Ընտիր քաղաքացիի ու իսկապէս հետ կը թողու համբաւը «խղճամիտ արուեստագէտի, սիրահարի նկարչութեան՝ տեսարանի եւ դիմանկարի մէջ, ուսուցիչասէրի՝ հին ու դասական բարձր արուեստին, որով եւ արժանաւոր ուսուցիչ մեր Գեղարուեստի բարձրագոյն վարժարանին մէջ» ինչպէս կ'ըսէր Վենետկեան օրագիրը: ԽՄԲ.

digitised by A.R.A.R.@

ՏԽՐՈՒՆԻ

Միլանի Հ. Ած. Միութիւնը՝ ինչպէս նաեւ տեղւոյս ազգային գաղութը տխուր օր մը ունեցաւ Յունիսի 11ին, յանձնելով հողին հոգիս քաջընվեցամեայ երիտասարդը՝ ողբացեալ Պր. Պարոյր Մարմէեան:

Պր. Պարոյր Մարմէեան ծնած էր Թիֆլիս 1904ին. 1906ին ընտանեօք Տրապիզոն կը մեկնի ուր կը գտնուէր նաեւ հայրը, ազգային ծանօթ գէմք մը: Տրապիզոնի Մխիթարեան վարժարանին մէջ կը կատարէ իր նախնական ուսումները. տարագրութեան օրերուն կը կորսնցնէ ծնողքը, եւ եղբօրը հետ միասին ապաւէն կը գտնէ տաճիկ ընտանիքի մը քով, ուակից ապա կը յաջողին անցնիլ Ռուսաստան իրենց հօրեղբօրը քով: 1919ին Մխիթարեան վարդապետներէն Վ. Հ. Տիմոթէոս Վ. Տէր–Կիւլէեան՝ յիսուն որբերու հետ միասին այս երկու եղբայրներն ալ կը բերէ Վենետիկ, յանձնելով զանոնք Մուրատ Ռափայէլեան վարժարանի բարձր կրթութեան: Պր. Պարոյր Մարմէեան չրջանաւարտ կ'ըլլայ 1924ին, կ'անցնի Միլան եւ կ'արձանագրուի ճարտարագիտութեան բարձրագոյն ընթացքին, ուակից պատկառոր կ'ելլէ 1930ին. տարի մը վերջ յաջողութեամբ կ'անցընէ նաեւ պետական քննութիւնը:

Երբ արդէն՝ բոլոր գժուարութիւններուն յաղթած՝ կը չանար իրագործել իր ազգասիրական զգացումները՝ կամենալով անցնիլ Խորհրդային Հայաստան՝ կը հիւանդանայ, հիւանդութիւն մը որ սկիզբները ուշադրութիւն անգամ չէր գրաւեր իր մէջ, սակայն չարաթ մը վերջ անկողին կ'իյնայ չերմով. ընկերներէն բժիշկ Պր. Կ. Գասպարեան լաւագոյն կը համարէ փոխադրել զանի հիւանդանոց՝ ուր 27 օր չարունակ կը տառապի. եւ բժշկական բոլոր խնամքները անօգուտ կ'ըլլան: Յունիս 10ին առաւօտը ժամը 6ին կը բաժնուի ցմիչտ իրեն սիրելիներէն եւ ընկերներէն երթալու միանալու մարտիրոսուած ծնողքին:

Դժուար է նկարագրել այն տպաւորութիւնը զոր ունեցան վինքը ճանչցողները: Ան համեստ եւ ծայր աստիճան խոնարհ բնաւորութեամբ՝ մտածումներուն մէջ անգամ անչափ նկարագրի գլխաւոր գծերէն մէկը. ինքզինքը կը մոռնար ուրիշներուն նպաստելու համար՝ այն աստիճան իսկ երբ ինք աւելի նպաստի պէտք ունէր: Հայրենիքին հանդէպ ունեցած կարօտութիւնն ու գործունէութիւնը յօդուած իր եղբայրներուն:

Միայն վերջին իրիկունն էր որ ւրթումբ տիրած էր վրան եւ ինք արցունքներու մէջ կը յայտնէր թէ երազները կ'անհետանային, իր մեծագոյն վշտերէն մին ալ էր, չկարենալ տեսնել իրմէ հեռու սիրելի եղբայրը, որ եղած էր իրեն համար հայր մը եւ մխիթարութիւն տխուր եւ գժուար վայրկեաններուն մէջ: Մեր ընկերական քաջալերութիւնները որ մինչեւ այդ ժամանակ ունեցած էին իրենց ազդեցութիւնը՝ կը զգրկեին սպեղանին զանի գառնալ վշտացած ու մահամերձ խեղճ երիտասարդին:

Յաջորդ առաւօտը անոր մահուան տխուր բոթը բոլորիս մէջ գործեց աննկարագրելի յուզում մը: Եւ երբ վերջին անգամ կ'ընկերանայինք անոր, ամենուս դէմքին վրայ արցունքներ կը փայլէին, ամէն ոք տարբեր վայրկեան մը կ'ապրէր, մտածելով որ կը բաժնուի ընկերէ մը որուն յիշատակը՝ միշտ վառ պիտի մնայ ամենուն մէջ իբրեւ օրինակ անձնական ընկերոջ մը եւ հայու մը՝ օժտուած համեստ բայց անչահախնդիր եւ բարձր զգային գաղափարներով:

Հանգիստ հոգւոյդ, սիրելի Պարոյր:

Միլան, 15 Յունիս 1931

Ընկերդ Ս. Քեօրողլեան